

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

ЗАПРАШЭННЕ

Канцэрт з... XVI стагоддзя

У Мінску адкрываецца
сезон гістарычнай музыкі
«Легенды вялікага княства»

Распачынецца ён канцэртам праслаўленага дударя Аляся Лася са сваёй Капэлай. Праграма называецца «Музыка нашай Радзімы ў гісторыка-культурным кантэксце».

Алесь Лось — выпускнік Беларускай акадэміі мастацтваў. Яшчэ ў студэнцкія гады ён займаўся зборам інструментальнага фальклору, узаўважэннем у Сморгоні беларускай батлейкі і адроджэннем беларускай душы. На сённяшні дзень ён з'яўляецца самым аўтарытэтным дударом у Беларусі.

Капэла А.Лася — вядомы ў краіне і за яе межамі ансамбль, які займаецца адроджэннем беларускай гістарычнай музычнай традыцыі, узаўважэннем арыгінальнага гучання сярэднявечнай музыкі. Апошнія гады гэта праца ішла ў накірунку **расійскага інструментальна-гістарычнага музычнага**. Матэрыялы падарылі неспадзявана з архіваў пласта беларускай культуры.

Алесь — удзельнік і пераможца многіх міжнародных фальклорных фестываляў, а таксама фестываляў сярэднявечнай культуры, праз якія яна і набыла папулярнасць.

Удзельнік Капэлы — скрыпач, прынц і дудар Алесь Лось, скрыпачка Вольга Емяляныч, цымбалістка Марына Каленчыц, акардэаніст і басіст Юзэф Міхайлюк.

9 снежня слухачоў чакае выкананне лірычных песень, кантат XVI—XVIII стагоддзяў, смываючай музыкі, кампозіцый з рэпертуару 30-х гадоў XX стагоддзя. Запрашае!

Канцэрт адбудзецца ў памяшканні Тэатра эстрады (Мінск, вул. Маскоўская, 18а). Пачатак а 19-й гадзіне.

Тэлефон для давадак: 222-82-96, 222-82-03.

Квітка ў касе Тэатра эстрады.

Фрамак ВЯЧОРКА.

TV-НАВІНЫ

«ЛІД» аднаўляе праграмы расійскай «Культуры»?

Інфармацыйнае агенцтва «Інтэрфакс» ужо называе і дату мяжовых змяненняў — другая палова снежня.

Напэўна, такая паспешлівасць наўрад ці выклікана толькі адным пажаданнем тэлеглядацеля глядзець замест новага беларускага прадукта добраахвотнае расійскае — запісаныя «Культурная рэвалюцыя» Міхаіла Швыдкі і «Школа словесніка» Таццяны Талстой і Дуні Смірновы.

Пэўна змены пачалі адбывацца якая пасля нарады ў Лукашэўскай кіраўнікоў беларускіх тэлевізійных каналаў.

На ёй Лукашэўска жорстка выказаўся наокант беларускага тэлебачання (на якім, як высветлі-

лася, дрэнна праводзіцца ў жыццё палітыка беларускіх улад) і заявіў, што неабходна аднавіць на тэрыторыі Беларусі лепшыя праграмы расійскай культуры. Відаць, спробы падняць культурны і ідэалагічны ўзровень беларусаў шляхам пераносу індыйскіх фільмаў з Першага нацыянальнага на «ЛІД» поспеху не прынеслі.

Пакалькі ўжо называецца нават дата планаваных змяненняў, мы вырашылі высветліць, што канкрэтна беларусы ўбачаць на блакітных экранях з другой паловы снежня.

Кіраўнік прэс-службы БТРК Святлана Краскоўская, да якой я звярнулася за каментарам, адка-

зала, што яна не валодае такой інфармацыяй. У тэлефоннай гутарцы яна паведаміла наступнае: «Я пакуль нічога не магу сказаць. Усе сочыць па падзеям у краіне, і за той наарады ў прадзвіжэнні, якая адбылася. Канкрэтныя праграмы мы не абмяркоўвалі для сродкаў масавай інфармацыі. Больш месца відзецца на «ЛІД» поспеху не прынеслі. Але гэта ўсё ў рабочым... Вынікі анкетавання ўжо ёсць. Дадзеныя дакументаў — дакументаў Беларуска-расійскай камітэты, і мы пра гэта не расказваем».

Пакуль што абсалютную большасць зфору «ЛІД» складаюць стараыя савецкія кінастужкі, а таксама нядуліны перадачы Пер-

шага нацыянальнага канала — «Здароўе», «Сад мары», «Тэлебарометр», «Святло далёкай зоркі», «Мультиклуб», «Калыханка», «Спявай, душа!», а таксама праграмы абласных тэлевізій. Штодзёныя, адметнае, на месцы прыбылі супрацоўнікі «ЛІД» пакуль не з'явіліся. А расійскія праграмы, якія з 18 кастрычніка беларускія тэлеглядачы пазбаўлены магчымасці глядзець, мелі вялікі рэйтынг на тэрыторыі нашай краіны. А такія праграмы, як «Культурная рэвалюцыя» і «Школа словесніка» ў мінулым сезоне наогул былі прызнаны лепшымі ў расійскім тэлеэфіры.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ЭКСПЕРТИЗА

Допрыгнет ли Совмин до Луны, или 10% пишем, 250 долларов в уме

Александр
КЛАСКОВСКИЙ

Как нетрудно было предвидеть, в дискуссии главы государства с правительством о параметрах социально-экономического прогноза на 2004 год — верх одержал глава государства. З декабра на повторном саветах па гэтым і супастаўляючым вопросам («первое чтение» в ноябре закончилось большим нагоняем и возвратом документов на доработку) Александр Лукашенко жестко повторил свое требование. А именно: кровь из носа обеспечить 10-процентный рост валового внутреннего продукта. Теперь, сколько бы ни стали чиновники Совмина, придется капитально перенатривать все расчеты. И подогнать под них упрямую реальность.

Что же заставляет официального лидера так нещадно подкалывать административным кнутом прогнозные показатели? И возможно ли новый всплеск белорусского экономического чуда?

На совещании 3 декабря Александр Лукашенко повторил прежнюю мотивацию. «Правительству нужно понимать, что речь не может идти о невыполнении тех или иных показателей в отчетах, четвертом году пятилетки», — приводит слова главы государства БелТА. Не правда ли, ностальгически веет стилем советской плановой экономики? Если кто не в курсе: пя-

тителкой Александр Лукашенко именует Программу социально-экономического развития Республики Беларусь до 2005 г., принятую на втором Всебелорусском народном собрании.

Было это, между прочим, в далеком уже мае 2001 года, как раз накануне борьбы Александра Лукашенко за очередной президентский срок. Культурным показателем программы стал ориентир в 250 долларов средней заработной платы в 2005 году. Эта заманчивая цифра наверняка прибавила тогда голосов в актив действующего президента. Теперь недалеко уже и финиш «пятилетки», а до желанного показателя — как до Луны. Вот и стали такими нервными совещания с правительством.

Как будто это нынешние социалистические чиновники, а не один известный политик, давали обещания с трибуны того самого Всебелорусского собрания (которое Александр Лукашенко, также в духе старых добрых времен, предпочитает именовать «съездом»). Короче, обеспечить выход на параметры «пятилетки» правительство велено (хоть потом, хоть кровью).

Теоретически шансы на высокие темпы роста ВВП у нас, конечно, есть, сказал в интервью «Белорусским новостям» руководитель аналитического центра «Стратегия» Леонид Заико. Но...

И далее эксперт перечислил длинный список этих «но». Помните анекдот про то, почему не стреляла батарея? Командир называет десять причин, первая из которых — не было снарядов. Так и в нашем случае. Самое главное — в экономике нет и не предвидится тех системных реформ, которые, по словам Леонид Заико, могли бы создать благоприятные рыночные условия хозяйствования. Их надо было обеспечить еще вчера, — говорит эксперт. — А сегодня можно уже утверждать, что имиджевая для руководителей страны цифра в 250 долларов провалена.

В принципе же, по словам аналитика, эта красивая цифра изначально была приманкой. 250 долларов против 100 в 2001 году вовсе не означают, что народ становится жить в 2,5 раза богаче. Ведь параллельно круто взлетают

цены, тарифы на транспорт, коммунальные услуги — короче, жизнь стремительно дорожает. И от того, что государство напечатает побольше бумажек с валютными знаками, богаче народ не станет. Даже в случае выхода на рубежи «пятилетки» реальный рост благосостояния составил бы от силы 20–25 процентов, считает маститый экономист Леонид Заико. Но и этого не будет.

При этом впечатляющие цифры «вала» так или иначе нужны Лукашенко позарез. Прежде всего — по причинам политическим, полагает эксперт Международного института политических исследований Андрей Федоров: «Смотрите, Путин, например, поставил амбициозную задачу удвоения российского ВВП. Белорусскому лидеру во что бы то ни стало надо показать, что он как минимум не хуже. Особенно на фоне провала интеграционных проектов. Теперь Лукашенко при каждом удобном случае подчеркивает, что белорусская экономическая ситуация не в пример разумнее и человечнее, нежели соседская. Не случайно ведь все эти мотивы: мол, у нас русским должно житья лучше, чем в России...»

Созвучное мнение высказал в интервью «Белорусским новостям» другой известный минский политолог — Владимир Ровко: «В требованиях Лукашенко форсировать рост ВВП, конечно же, доминируют политические мотивы. Следующий год обещает быть

весьма трудным для официально-го белорусского руководства. Грядут парламентские выборы, возможен референдум по вопросу о возобновлении третьего президентского срока. Поэтому снова берется на вооружение методы социального популизма. Надо убедить электорат, что нынешний глава государства обеспечивает народу более достойную жизнь, чем в России или на Украине, например. Но мы уже знаем цену белорусскому экономическому чуду. Этот процесс напоминает надувание воздушного шарика. Когда нет настоящего рынка, невозможно обеспечить и реальный прогресс экономики». По мнению эксперта, дело сведется к идеологическому качесву. По типу старой песни «Эх, хорошо в стране Советской жить!».

Постановка задач в духе «хоть потоп, хоть кровью» — беспринципный вариант популизма. По мнению политолога, даже провал программы можно использовать для пиара. Ведь если Совмин с вертикалью не вытянут «пятилетку», есть прекрасный повод устроить большой разбор полетов, может, даже с жесткими посадками. Это шоу наш электорат тоже любит. И многие вполне склонны поверить, что это плохие чиновники хищно скушали обещанные президентом 250 долларов на брата.

(«Белорусские новости».)

ПУЛЬС

На павышэнне

Як паведамае прэс-служба кіраўнікоў дзяржавы, генерал-маёр Валерый Гайдукевіч прызначаны намеснікам міністра ўнутраных спраў — камандуючым унутранымі войскамі.

Раней Валерый Гайдукевіч займаў пасаду намесніка камандуючага ўнутранымі войскамі Міністэрства ўнутраных спраў.

Ул. інф.

Колін Пауэл ведае, што творацца ў Беларусі

Дзяржаўны сакратар ЗША Колін Пауэл абвінавачваў Беларусь у парушэнні шэрагу асноўных палітычных абавязанняў АБСЕ.

Пра гэта, як перадае расійскае інфармацыйнае агенства «Новости», ён заявіў, выступаючы на 11-м пасяджэнні Савета міністраў замежных спраў краін членаў Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе (АБСЕ).

Паводле яго слоў, нягледзячы на рэзкіх пратэстах прадстаўнікоў АБСЕ па пытаннях свабоды СМІ Фраймута Дуза, афіцыйны Мінск «рэгулярна праводзіць кампанію па дыскрэдытацыі і пераследзе незалежных сродкаў масавай інфармацыі краіны». Металы дэянняў беларускіх улад супраць апавісальных сіл дзяржавы «таксама далёка ад абавязнасцяў, узятых на сябе ў гэтай частцы Мінскам», адзначаў дзяржсакратар ЗША.

Вольга ЛАПІКАВА.

Затрымалі...

2 снежня ў Брэсце затрымалі двух мюсавых жыхароў, якія займаліся вымалыміствам.

Падставы для затрымання стаў варот у прававоўныя крыніцы 20-гадовага работніка аднаго з брэсцкіх буйнрабцаў, які стаў ачарываць вымалыміствам. Бяжучы фізічнай расправы, ён на працягу сямі месяцаў штотымся плашчу невядомым яму асобам 100 долараў ЗША.

Напярэдадні новага тэрміну выплаты грошаў, 2 снежня, малады чалавек звярнуўся па дапамогу ва Упраўленне па брэсцкай вобласці Камітэта па барацьбе з арганізаванасцю і карупцыяй (УКБАЗІК). У выніку да ўмоўнага месца прыбылі супрацоўнікі міліцыі. Каля аднаго з ламоў па вуліцы Міхейкіна пасля перадачы грошаў былі затрыманы двое жыхароў Брэста. Алізін з 19 гадоў, — непрацуючы, другі — 22-гадовы студэнт Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Пушкіна. У першага была знойдзена і канфіскавана стодаларавая купюра, ён затрыманы; яго саўдзельнік пакуль адпушчаны.

Валодзіца КАЗЛОВІЧ.

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакасца — 0...+2, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +4...+6, уначы — +3...+5, на працягу сутак — без ападкаў; у Гродне ўдзень — +4...+6, уначы — +1...+3, на працягу сутак — без ападкаў; у Віцебску ўдзень — 0...+2, сонечна, уначы — -1...+1, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — 0...+2, уначы — -2...0, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — -1...+1, уначы — -2...0, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджінговую связь
рэдакцыі абеспечывае

МОБИКОМ

пейджінг-система

(017) 209-45-45

(017) 209-45-55

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Почему в Минске и Баку события развивались не так, как в Белграде и Тбилиси...

Сербская (2000 г.) и грузинская (2003 г.) революции имели успех, а белорусская (2001 г.) и азербайджанская (2003 г.) закончились неудачей.

Юрий
ДРАКОХРУСТ

Отвечая на этот вопрос, аналитики обычно говорят о жесткости Ильхама Алиева и Александра Лукашенко и скрытой слабости Слободана Милошевича и Эдуарда Шеварднадзе, что и продемонстрировало развитие событий.

Склонные к геополитике эксперты обращают внимание на то, что в этих кризисах по разному сложились главные светилы мировой политики. Скажем, в Беларуси в 2001 году Россия играла на стороне власти, США поддерживали оппозицию, в Азербайджане Москва и Вашингтон, в принципе, сыграли на стороне Алиева, в Грузии великие державы тоже сыграли согласованно, но на стороне оппозиции.

Нет недостатка и в констатациях слабости белорусской и азербайджанской оппозиций, и в более глубоком смысле рассуждениях о патриархальном менталитете белорусов и азербайджанцев, который и обусловил победу власти.

Все эти наблюдения, по-видимому, вполне уместны. Но достаточно ли они для ответа на вопрос, почему в Минске и Баку события развивались иначе, чем в Белграде и Тбилиси? Или, точнее, не являлись ли указанные причины производными от некоей иной?

Во всех четырех случаях причиной, «спусковым крючком» выступили оппозиции стали победы, точнее, возмущение оппозиции фальсификацией результатов голосования, в чем она обвинила власть. Но вот суть обвинения была различной.

Напомним, что, согласно данным официальным данным, во время сентябрьских выборов 2000 года Войслав Кошунца набрал больше голосов, чем Слободан Милошевич, и лишь немного «не дотянул» до 50%. В то же время exit polls (опросы на выходе с избирательных участков) и данные независимых наблюдателей на выборах свидетельствовали о том, что кандидат от оппозиции одержал чистую победу уже в первом туре. Успех Кошунца предсказывали и результаты социологических опросов, проведенных накануне выборов.

На грузинских выборах, согласно Центризбиркому (по крайней мере, согласно его первым сообщениям), пропрезидентский блок и «Национальное движение» Михаила Саакашвили набрали приблизительно равное количество голосов. Exit polls свидетельствовали о победе оппозиции, о том же говорили и результаты прессы выборов опросов.

Так ли было в Азербайджане и Беларуси? Ильхам Алиев, согласно официальным данным, одержал, как и его белорусский коллега, «элегантную победу». При этом прогноз, основанный на данных предвыборных опросов, тоже обещал победу, пусть и не такую «элегантную», «насиленную».

Читатели, возможно, помнят, что и белорусская ситуация более напоминала азербайджанскую, чем сербскую или грузинскую. Понятно, что фантастические показатели успеха Александра Лукашенко, обновленные 9 сентября 2001 года Центризбиркомом, вызвали большое сомнение в лагере политических оппонентов. Однако данные независимых социологических исследований говорили о том, что глава государства на протяжении всей предвыборной кампании имел преимущество по сравнению с конкурентами. Самые благоприятные для оппозиции опросы накануне выборов обещали Владимиру Гончару около 30% голосов, а Александру Лукашенко — примерно 55%. Наконец, в ночь выборов сам Владимир Гончарик, выступая на оппозиционном митинге, озвучил данные некоего неведомого опроса, согласно которому он, единый кандидат от оппозиции, набрал 44% голосов, а Лукашенко — 46%.

Сербия и Грузия вышли протестовать, добиваясь возвращения «украденной» победы. Азербайджанцы и белорусы добивались... чего? Справедливости? Да, можно было возмущаться фальсификацией, добиваясь возвращения «украденных» выборов. Выборы, но не победы. «Почувствуйте разницу».

Делая столь далеко идущие выводы на основании данных опросов, автор этих строк далек от веры во всемогущее социологию, мол, миллионы сербов и грузин ознакомились с данными опросов, убедились, что одержали победу, и пошли на приступ президентского дворца, а азербайджанцы и белорусы, узнав из опросов о том, что соответствует Алиев и Лукашенко в общем набрали больше голосов и без фальсификаций, в массе своей остались дома.

Такое наивное мнение можно нередко услышать как от политиков при власти и в оппозиции, так и от самих социологов. При этом иногда звучат ссылки на теорию «спирали молчания», разработанную в свое время немецким социологом Фредем Нейманом.

Одним из следствий этой теории является утверждение, что люди чаще всего думают и поступают так, как, на их взгляд, думает и поступает большинство.

И если то или иное мнение о том, как думает большинство, становится господствующим, то оно превращается в «самосбывающийся прогноз». Иначе говоря, если большинство людей уверено, что большинство их соотечественников поддержит на выборах политика Х, то Х на выборах победит, независимо от того, насколько правильной была народная оценка мнения большинства.

Согласно наивной интерпретации этой теории, социологические опросы, обнародование их результатов играют огромную роль в раскручивании «спирали молчания» в ту или другую сторону.

То есть если бы белорусские и азербайджанские независимые социологи заявляли, что Владимир Гончарик популярнее Александра Лукашенко, а Иса Гамбар — популярнее Ильхама Алиева, заявили Гончарик на площади 9 сентября, что он победил, события в Минске и в Баку пошли бы по сербскому и грузинскому сценарию.

Это, повторим, примитивная трактовка довольно сложных явлений.

На самом деле потребители результатов опросов являются весьма незначительная (по сравнению со всем населением) часть общества, в основном представители элиты. К тому же «война опросов», которая провоцирует любые выборы (по крайней мере сопровождала в четырех рассматриваемых странах), приводит к тому, что их эффекты взаимно компенсируются — люди верят тем опросам, которым хотят верить, которые подтверждают их мнения, сформированные до того, как они ознакомились с данными опросов.

Однако «спираль молчания»

на самом деле существует. Суть этой теории заключается в том, что каждый человек как общественное животное является стихийным социологом. На вопрос «А что, по вашему мнению, думают люди?» человек не скажет: «А я откуда знаю, а же всех не спрашивал». Он ответит нечто определенное, причем ответит, не зная никаких данных опросов, не зная даже об их существовании. И на такой вопрос люди начали отвечать сразу, как только слезли с деревьев, до всякой социологии.

Отклонение этого мнения каждого от истинного мнения большинства — интересная тема, но, в принципе, это народное мнение о народном мнении оказывается чаще всего верным, точнее — само это народное мнение меняется таким образом, что оказывается соответствующим массовым представлением о нем.

Так что связь данных опросов с результатами кризисов в четырех странах — свидетельство не всемогущести социологов, а всемогущести того самого народного мнения.

Этим, кстати, объясняется и «загадочное» поведение сербского и грузинского центризбиркомов. Конечно, задним числом, зная конечный итог, можно объяснить это поведение тем, что Милошевич и Шеварднадзе в неустрашимости и жажде власти существенно уступили Алиеву и Лукашенко. Но куда более содержательным представляется объяснение, согласно которому пресс народное мнение давит на всех членов общества, в том числе и на облаченных в чиновничьи и военные мундиры.

У сербских демократов был удачный лозунг «Готов же!» (он готов, ему конец). Не то чтобы он стал залогом победы, он просто очень точно описывает соответствующее психологическое состояние (если, разумеется, оно возникает). Если даже «Готов же!», то станет ли даже доверенный член Центризбиркома трюбить о его победе? Приспичит сколько-нибудь — это, конечно, долг и обязанность, но не желание, чтобы в лучшем (или худшем) случае было «и нашим и вашим».

И поднимается ли рука солдата или генерала стрелять в такой ситуации? Да и в том деле, что «лито кровь своего народа — преступление» и т.д. (в другой ситуации пролили 3 за милую душу), а в том, что в солдатских и генеральских мозгах звучит что-то самое — «Готов же!».

Это слышит даже сам правитель, что он не предостерегает, то по крайней мере ограничивает его действия.

Ну а если звучит нечто противоположное? Тогда все крутится в другую сторону. Если «он» все равно победил, то почему же не и не приписать побольше, жалко что ли? Ну а если кто-то недоволен, то это бунт, мятеж, давить который — долг солдата, дававшего присягу.

Теория об активных меньшинствах, творящих историю, достаточно популярна. Однако все четыре рассматриваемые нами примера свидетельствуют о том, что получается это почему-то только в случае опоры на большинство, пусть даже и молчаливое.

Эту политологическую истину русский классик вложил в «Бориса Годунова» в уста своего предка, боярина Пушкина, который поддерживал самозванца Отрепьева. «Не войско», то есть не количество людей, вышедших на улицу, «не польская (американская, российская — нужное подчеркнуть) помощь» — иное оказалось решающим фактором.

Ну а результат, в частности, грузинской революции с долей цинизма прокомментировал британский классик Роберт Бернс:

Мятеж не может кончиться удачей
В противном случае
его зовут иначе.

(«Белорусские новости».)

ПУЛЬС

Хто каго ашуквае?

У Гомелі прайшоў сход прапрадзеднаў, які адбыўся на Цэнтральным рынку горада. Яны заявілі, што іх спрабуюць ашукваць.

Як тлумачыць прапрадзеднаў, адміністрацыя Цэнтральнага рынку Гомеля настойвае, каб яны заключалі кантракты з нейкай фірмай на ўстаноўку ралетаў. Кошт паслуг гэтай прапрадзеднаў вышэй, чым у іншых, хто аказвае такія паслугі, прыкладна ў п'ятак разоў. Гомельскім прапрадзеднаў было настойліва прапанавана атэстацыю кошт ралетаў і напрамку, у абыход уласніка рынку, заключыць дагавор на іх устаноўку. У такой прапанове адміністрацыя прапрадзеднаў запалодзіла парэшатам заканадаўства і зварнула ў аддзел па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі. Як высветлілі яго супрацоўнікі, на згаданым у дакуменце юрыдычным адрасе таго прапрадзеднаў няма.

Ля будынка рынку сабралася амаль 200 прапрадзеднаў, які выказалі сваё незадавальненне і патрабавалі ад дырэктара рынку тлумачэння, аднак той адказаў на пытанні не пажадаў і ад якіхнебудзь каментарыяў адмовіўся.

Прапрадзеднаў заявілі, што будуць асцвяджаць свае правы і рыхтуюць лісты ўладам і органам унутраных спраў.

Алена КАЛІЧОВА.

Афіцэры будуць ганарыцца

Камітэт архітэктуры і добраўпарадкавання Мінска-Рэспубліканскага ўважліва праект рэканструкцыі і добраўпарадкавання плошчы перад Цэнтральным Домам афіцэраў.

Як паведаміла БелаПАН галоўны архітэктар праекта Таццяна Косіч, на тэрыторыі перад Домам афіцэраў — помнікам архітэктуры, пабудаваным у 30-я гады мінулага стагоддзя, — маркуюцца ўстаноўкі, пачатковыя элементы добраўпарадкавання з прымяненнем якасных сучасных матэрыялаў. У прыватнасці, будуць адноўлены балюстрады замест падпёрных сценак спуска з боку вуліцы Маркса і з боку перспектывы Скарыны, устаноўлены дэкаратыўныя вазы і клумбы, пакладзена новая плітка.

Добраўпарадкаванне плошчы будзе праводзіцца ў рамках рэканструкцыі вуліцы Маркса, на ўчастку ад вуліцы Сяргеева да Купалы, якое запланавана на 2004 год.

Людміла АРШКА.

Успомнілі ахвяр генацыду

У мінулыя нязлелю, 30 лістапада, ад усіх хрысціянскіх храмаў Віцебска адбылося набажэнства ў памяць ахвяр галадоў, які ахапіў Украіну ў выніку сталінскай калектывізацыі сельскай гаспадаркі ў 1932—1933 гадах мінулага стагоддзя.

Як сведчыць гісторыя, з прычыны галадоўнага абугулення сялянскай маёсці толькі за два гады ў Віцебскіх мясцінах загінула каля 3 мільёнаў чалавек, а за межамі Украіны — яшчэ не менш як 4 мільёны бжакінаў з ахопленых калектывізацыяй раёнаў.

Віцебскія маштабы гэтай трагедыі дазваляюць лічыць яе генацыдам і злічыць супраць чалавечнасці.

Памятнікі набажэнстваў, у якіх прынялі ўдзел тысячы вернікаў (не адных украінцаў), адбыліся ў Віцебскіх царквах па ініцыятыве грамадства аб'яднанага ўмяшчэння ў Віцебск "Радзіслаў". Лішні загінуўшыя у той страшны час прайшлі па ўсёй Беларусі.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Будзе сквер танкістаў

На ўскраіне Кобрына (Брэсцкая вобласць) будзе рабіць сквер герояў-танкістаў, цэнтральнай кампазіцыяй якога стане танк Т-44.

Сквер будзе разбіты на месцы, дзе 22—23 чэрвеня 1941 года 22-я танкавая дывізія Савецкай арміі пад камандаваннем генерал-маёра Віктара Пуганова прыняла бой супраць дзвюх танкавых, адной матарызаванай і некалькіх пяхотных дывізій ворага. У тым бач Пуганав загінуў.

Валодзіца КАЗЛОВІЧ.

Прыходзьце, сябры, на «Сяброў»!

12 снежня ў Палацы Рэспублікі пройдзе канцэрт, прысвечаны 30-годдзю ансамбля «Сябры». Як паведаміў мастак і кіраўнік ансамбля «Сябры» Анатоль Ярмацкі, апрача найбольш папулярных песень, на канцэрце прагучаць прамыя. Чакаецца ўдзел гэсцяў з Расіі.

5 сакавіка 2004 года ў Крамлёўскім Палацы адбудзецца вялікі юбілейны канцэрт ансамбля «Сябры», на якім юбіляраў будуць віншаваць калегі па цэху. Трансляцыя гэтага канцэрта пройдзе па расійскім тэлебачанні. Апрача таго, запісаныя выклі юбілейнага тур па Беларусі ансамбля па спецыяльнай згодзе расійскіх і беларускіх гарадаў — больш за 50 канцэртаў.

Юлія ШЫЛЬЦЕВСКАЯ.

Гараць дамы, гараць машыны...

Фота ByMedia.net

ЗАДУМАЙЦЕСЯ...

Старое меню з рэстарана

Ужо не ведаю з якой нагоды (даўно было), але нейкім чынам прыпаміну меню рэстарана ў Стоўбцах за 10—11 красавіка 1973 года. Днямі нечакана знайшоў яго ў сваім архіве і з цікавасцю паравідаваў праз 30 год пра тую і сённяшнія цэны.

Што можна было заказаць тады, калі мінімальны зарплата складала 70 рублёў?

Скажам, вы захацелі ўзяць на абед вінегрэт з селядзецкай кашавай ён 19 копеек. Борш са свёнай і сметанай — 22, свёная вараная са складаным гарнірам — 41 і кофе з малаком — 9 копеек. За ўсё з вас — 91 копейка. За сваю мінімальную зарплату вы маглі прысмакаваць абед больш як 70 разоў. А цяпер? У сталовыя за сярэдняй абед дазваляцца выклікаць пару тысяч, а ў рэстаране толькі за другую частку возьмуць амаль усю тваю мінімальку.

Назваў яшчэ тагачасныя цэны на некаторыя стравы (кошт у копейках): бифштекс без гарніру — 29, салат мясны — 38, асэтына запіпаная — 41. Каўбаса сялян-

ская смажаная, шніцель са свёнай, бифштекс з ялавічыны — па 35—42 копеек. Усе яны са складаным гарнірам, з агарком. Першыя стравы былі не па 300, а па 500 грамаў. Самы танны абед (салата з квашанай капуста, рыба смажаная з агарком, чай) каштаваў 49 копеек. Самы дарагі (асэтына запіпаная, суп, бифштекс з агарком, кофе чорны з каньякам) — 1 рубель 70 копеек.

Вось і мяркуйце: за месячную мінімальную зарплату тады можна было чалавеку месці харчаванне ў рэстаране. За сярэднюю зарплату 150 рублёў, — хіць безбедна. А зараз?

Магчыма, той-сёй з чытачоў напіша мне: баг ты, які ў яго насталі пачынаць па тых часах. Не, няма яе ў мяне. Я проста хачу сказаць: якая безпамятная наша ўлада, калі пры добрых эканамічных магчымасцях Беларусі з 1990 года "здолела" так апусціць жыццёвы ўзровень народа.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ.

Васіль ГРОДНІКАЎ

Паядынак

У рэдакцыю "Народнай волі" прыйшло пісьмо ад пенсіянеркі Волгі Сітніковай, сямялячкі Мінскай вобласці. Адрасавана яна было менавіта не рэдакцыі, а "главам дыпламатычных мисий, акрэдытаваным у Рэспубліку Беларусь, сродствам масавай інфармацыі". І пачатак гэтага ліста быў нязвыклым: "Уважальны дамы і госпады!"

"Напам", каму адрасаван гэты ліст галоўны рэдактар для разгляду, стаў я.

Для прафесіяналаў (і судзіць, і пракурораў, і журналістаў) дастаткова было прачытаць некалькі радкоў з пісьма, каб зацікавіцца хоць і не такой ужо радзай, але даволі актуальнай сітуацыяй.

"На довадкі летас 7 кастрычніка да мяне дамоў названай непазнамай і ў дамоў грабавой форме завадаў "Выступіць, сучка! Сёння каб адправаць у Навінікі. І адзель. На абследаванні ў Навініках (Рэспубліканская балыня для разумення аднаго і псіхічна хворых людзей... В.Г.) мяне пратрымалі тры дні і вылісалі як зваровага чалавека... І напісала скары ў пракуратуру і Смалевіч і пракуратуру Мінскай вобласці, у якіх абскардзіла дзеянні работнікаў Смалевіча Р.У.С., які прымушвае і, які мае думачку, незаконна адправаў мяне ў Навінікі. Вынікам прадэвідаў Смалевічкі міжрайпракураторай правяраў была ўзбуджана крымінальная справа ў адноснасці да мяне. Прыгаворам суда Смалевіча раіна я была прысудана п'янавата і прыгаворана да аднаго месяца арышту. Судовая калесія Мінскага абласнага суда, куды я зваручалася са скары, прыгавор адмяніла не законны і неабгрунтаваны. Аднак мясцовае мафія зноў перабрала маю справу ў суд і судзіла мяне на абвінавачванні прыгавор... Заўважам да ўсіх сумленных людзей з просьбай пабачыць на судовым працэсе і самім узнёсці ў тым, якое самаўпраўства ўладаў пануе тут, на самым нізе..."

Як мне думалася, на такіх лістах журналісты павінны былі адказаць, як тая катка на пяхавічавыя. Асабліва з дзяржаўнага СМІ, які любіць кваліфікаваць па прычынах ашуканства ў абарону права чалавека, выступаў за справядлівасці і супраць загнаных праў мясцовых уладаў і адноснах да тамтэйшых грамадзян. Але ніводна "дама" і "благословен" на працэсе і блізка не было. Як не было і назіральнікаў ад "глав дыпламатычных мисий". Адзіны, хто наглядзеў за працэсам і выступаў за прав-

таўнік абвінавачывасмай, быў юрыст Міжнароднай Асацыяцыі абароны правоў чалавека Андрэй Дземідовіч.

Працэс доўжыўся ў сукупнасці цэлы тыдзень. Было вылішамат бруду з аднаго і другога бакоў. І "куталіся" ў гэтым брудзе ўсе ўдзельнікі працэсу, асабліва судзіла Алена Місін, якая вяла гэтыя разбяральніцтва. Міжволі было шкада гэтую маладзенькую жанчыну. Але што зробіш? Працэс абавязвае...

Але ўсё гэта, як кажуць, міжіншым. Галоўныя вынікі з тых падзей у Смалевіч і адпаведным чынам звязаным з агарком ліста, якія папярэднічалі зацяттай барацьбе мясцовых уладаў з "кляўзініц" В.Сітніковай. А з другога боку прыбавілася змаганне самой В.Сітніковай з мясцовымі ўладамі, асцяжываючы ў нязвычайнай барацьбе справядлівасці і выкрываючы некаторыя загнанні ўчынкі, што безпакарна ўчынілі адпаведныя службы раёна, пракуратуры і яе падручнай — Смалевічкі мільні. Уявіце: улада і яе праваахоўныя органы з выкарыстаннем законаў, якія часам бываюць, што дышла, супраць аднаго чалавека з сярэдняй адукацыі і які не ведае неабходных у такой справе тэрмінаў юрыспрудэнцыі. Але Волга Сітнікова, нягледзячы на гэта і свой пенсійны ўзрост, як кажуць, мужна прыняла вызык мясцовых уладаў — упушчана ступіла на "боршовае ковер". Некаторыя з "прудых перакар" скажуць: доконтрава! Але не спяшаюцца, панове...

Сёе-тое з гэтага артыкула можа ўвайсці ў падручнік для студэнтаў юрыдычнага факультэта як казусны выпадак у судовых практыцы. Напрыклад, вось гэты. Прыгаворам суда Смалевічкі раіна яшчэ ў 1998 годзе сына Волгі Сітніковай Андрэй асудзілі за злісценне ўгон аўтамабіла без намеру выкрадання на адзін год пазбавлення волі з адтэрміновай пакарнага на адзін год. Гэты ж прыгавор быў пасля таго: вылішамат грамадзянскіх іск фірмы, якой належало аўтамабіль, аб вылішамат ёй Андрэем сумы, эквівалентнай 22 тысячам долараў. Пасля шматлікіх зваротаў ў розныя інстанцыі маці ўдалося даказаць, што справа была наўмысна сфабрайкована з мэтай вылішаматства 22 тысячам долараў 3ША. Судовая калесія Волгі Сітніковай пачала пераважваць ў мільні і павяда, што В.Сітнікова ўдзіла ў іхняй хатні замак на суседнячым маёмасці: былі нейкія шклянкі, шклянны посуд, секла тэлефоны

Тое было прадаў і за гэта сплываванай задумкай (суд гэта не дазваляе), але ў тую ж раніцу 7 кастрычніка 2002 года ладка суседзі Волгі Сітніковай пачалі пераважваць ў мільні і павяда, што В.Сітнікова ўдзіла ў іхняй хатні замак на суседнячым маёмасці: былі нейкія шклянкі, шклянны посуд, секла тэлефоны

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Але паравідаўся я за тое, што цяпер ужо дзве жанчыны ў Смалевічках сталі ў шэраг барацьбітоў за справядлівасці і супраць по-

Пэўне, не ведала яшчэ талы Волга Сітнікова, што праваахоўныя органы такога звычайна не дараюць. Бо ў іхніх руках закон і набор розных механізмаў іх прымянення для таго каб было больш зразумела, умоўна ўявіце сабе дамушнік з наборам алмычак).

Можа, і прагнулі б у праваахоўных органах Смалевіч тую "пільнолу" Вярхоўнага суда, можа б з часам забілі пра тую гарка-тую, якую нагнали на іх вышэйшым наглядным інстанцыі, каб не забаве грамадзянка В.Сітнікова зноў не пачала "даставаць" мясцовыя ўлады і нават Генеральнае ўладу. На гэты раз яна выступіла ў якасці "народнай аступініцы".

Ад імя мясцовых уладаў нейкі кааператыв "Купрынавіч" прапанаваў жыццям вуды Купрынава, дзе жыў і Сітнікова, паслугі па рэзідэнцыі. Але сумы, якія выстаўлялі кааператары, на думку жыхароў, былі занадта высокія. І тут у барацьбу з махлярамі ўступіла В.Сітнікова. Тым больш, што ў яе ўжо былі адпаведныя папярэдні вопыт зносінах з праваахоўнымі органамі. Нарэшце, пасля няпростых перамоў, перапісак, пакодаў і пазвад у розныя інстанцыі кантраляючыя органы высветлілі, што кааператыв "Купрынавіч" на той час нідзе не быў зарэгістраван. "Лавачку" часова, да рэгістрацыі, зачынілі. Завінілі "кран", адуць іхніх грошкі ва ўласныя кішэнкі. Асобны, пасаджаны на галоўны паек, вядома ж, раззавалася. Галоўны, як вы ведаеце, кія не баліла. І "завінілі" ў хале В.Сітніковай тэлефон. Паграза-лі. Спачатку страшылі фізічнай расправой, пасля "змілісяліся" павядалі "змілісялі" ў Навініках. Даволілі да таго, што гаспадыня хацела ісці ў тэлефонную станцыю прашчы, каб ёй адключылі хатні тэлефон. Пісала, куды трэба пісаць у такіх выпадках, але адту- — шчыня, як у склепе. А мясцовыя "ананімы" аж шалелі ад зносінаў — не сціхае "змілісялі" і, як так думае, адначасна чалавек выпадку (а можа, рыхталіся справядлівасці), каб потым пацярпець ад называнай прыемнага задавальнення.

Тое было прадаў і за гэта сплываванай задумкай (суд гэта не дазваляе), але ў тую ж раніцу 7 кастрычніка 2002 года ладка суседзі Волгі Сітніковай пачалі пераважваць ў мільні і павяда, што В.Сітнікова ўдзіла ў іхняй хатні замак на суседнячым маёмасці: былі нейкія шклянкі, шклянны посуд, секла тэлефоны

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Але паравідаўся я за тое, што цяпер ужо дзве жанчыны ў Смалевічках сталі ў шэраг барацьбітоў за справядлівасці і супраць по-

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Але паравідаўся я за тое, што цяпер ужо дзве жанчыны ў Смалевічках сталі ў шэраг барацьбітоў за справядлівасці і супраць по-

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Тое было прадаў і за гэта сплываванай задумкай (суд гэта не дазваляе), але ў тую ж раніцу 7 кастрычніка 2002 года ладка суседзі Волгі Сітніковай пачалі пераважваць ў мільні і павяда, што В.Сітнікова ўдзіла ў іхняй хатні замак на суседнячым маёмасці: былі нейкія шклянкі, шклянны посуд, секла тэлефоны

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

кабель, ляжала, крычала. І трэба ж такое: тэлефонны званок суседзі ў мільні адбыўся акурат пасля пагрозы "ананіма" па тэлефоне, што В.Сітнікова сёння адправаць у Навінікі...

Не хочацца вам, шановным чытачам, забавіць галаву падабнасымі, але ўчастковым П.Лапушка адзёз В.Сітнікова да раённага псіхіятра, якая тут жа выдала накіраванне на абследаванне В.Сітніковай. І той асабіста зноў яе ў псіхіятрыку.

Хто ведае, па папярэднім зговары ці раённым псіхіятр была дамоў ахочава да просьбаў мільні без дастатковага абследавання і дастатковых падстаў гэтак ганьбіць гонар чалавека, прымушова адпраўляючы яго ў бальніцу для псіхічна хворых. Суд гэтага не ўстанавіў. Як і не даследаваў іхніх ашуканстваў і парушэнняў ўстаноўленага законам парадку накіравання грамадзянкі В.Сітніковай на прымушовае абследаванне або лічыцца. Паўна, гэта можа стаць прычынай для ўзбуджэння новай крымінальнай справы.

У час судовых разбяральніцтва сведзі з боку мільні, якія былі галоўнымі героямі ў гэтым высквым дэтэктыве, дзе пенсіянерка В.Сітнікова быццам бы бегала за другім, участковым М.Федаравым, у адных паказаных, з віламі, у іншых — з сякарай (а ў аперацыі было залезлі чына тры участковыя) былі бытанымі, супрацьпавіным, прыдуманым. А пасля высылу на месца "задзяння" канчаткова стала доказнай версія пра тое, што ўсё гэты сюжэт з вар'яцымі нападкам В.Сітніковай на ўчастковага (на гэтым сюжэце асабліва настойваў дзяржаўны абвінавачваў, памочнік Смалевічкі пракурора В.Ручкоўскі, паграбуючы для В.Сітніковай п'янола, турмы) аказаўся не больш чым фальсіфікацыяй.

Закончылася гэтая гісторыя прыгаворам Смалевічкі раённага суда: "Сітнікова Волга Іванаву прызнае невінаватай і аправадзе з-за адсутнасці ў яе дзеяннях складу злачынства. Падліску аб невінаватасці адмяняе".

Атрымаўшы копію прыгавору, я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Але паравідаўся я за тое, што цяпер ужо дзве жанчыны ў Смалевічках сталі ў шэраг барацьбітоў за справядлівасці і супраць по-

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Тое было прадаў і за гэта сплываванай задумкай (суд гэта не дазваляе), але ў тую ж раніцу 7 кастрычніка 2002 года ладка суседзі Волгі Сітніковай пачалі пераважваць ў мільні і павяда, што В.Сітнікова ўдзіла ў іхняй хатні замак на суседнячым маёмасці: былі нейкія шклянкі, шклянны посуд, секла тэлефоны

жылі, а я талы мільні павяда: што ж цяпер будзе з маладзенькай судзіць Аленай Місін? Няўжо пасля такога прыгавору, які стане ўпоперак горла тым, хто планаван "закрыць рот скандальнаму", ён прывядзе налігач? Ці гэта мілька сказана? Пажаўем пабачым.

Хатні сабака стаў забойцам

Жудасная падзея адбылася на пачатку мінулага тыдня ў вёсцы Казеяныя Аршанскага раёна.

Хатні сабака службовай пароды ратвэйлер да смерці загрыз уласную гаспадыню, 77-гадовую пенсіянерку.

Пазней стала вядома, што вельбарна сабаку своечасова не прышчыпілі ад шаленства, і, паводле ўскосных пэраў, ён быў заражаны гэтай небяспечнай хваробай. Таму цяпер у вёсцы працуе група медыкаў-эпідэміялагаў, якія праводзяць службовае расследаванне, каб выявіць, хто, акрамя забойцаў сабакі, меў кантакты з ратвэйлерам.

Трагічны выпадак на Аршаншчыне, на жаль, толькі адзін з ізагала ланцуга здарэнняў са смаргонным зыходам, да якіх спрычыніліся шаленыя жыбелі.

Сёлетна на Віцебшчыне зарэгістравана 410 выпадкаў шаленства жыбелі, у асноўным — дзікіх драпежнікаў: ліс, ваўчок і яноўтаў. Летас такіх фактаў было на 100 менш. Прадаў, у бігчым годзе эпідэміялагам дапамагалі паліцэйскія і мільніянеры, які адстралялі каліа сотні жыбелі, што ўяўлялі сабой небяспечна для насельніцтва.

Дарэчы, куды дэвілася спыніцца і жыццё ашалелага ратвэйлера з вёскі Казеяныя.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Што чакае Анатоля Ляўковіча?

Літар Брэсцкай абласной арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Анатоля Ляўковіча можа застацца без працы. Ён не прайшоў атэстацыю ў Брэсцкім дзяржаўным універсітэце ім. А.С.Пушкіна, дзе 25 года працаваў на кафедры філасофіі.

У БрДУ БелаПАН пачулі, што неацэнілі — вынік неаканчанага навуковай дзейнасці дацэнта Ляўковіча: у яго бракуе навуковых публікацый, ён не піша дысертацыю і гэтак далей.

Ляўковіч лічыць сапраўднай прычынай неацэнілі сваю палітычную дзейнасць. "Пакуль я не раблю ніякіх крокаў, чакаю звальнення. Мяркую, што калі гэта будзе незаконна, тады я і буду асправаць гэтакое рашэнне", — сказаў Анатоля Ляўковіч у інтэрв'ю БелаПАН.

Неацэнілі — не адзіная праблема, што сёння непакочы Анатоля Ляўковіча. Міністэрства юстыцыі вынесла пісьмовае папярэджанне БСДП (НГ) і запатрабавала на працягу месяца ліквідаваць Беларускае ўзнаўленае ўдзяленне Ляўковіча. Паставіла для гэтага стаў артыкул Ляўковіча ў незалежнай газеце. Рашэнне Міністра Анатоля Ляўковіча каменціраваць не стаў, як і кажа пра тое, ці будзе ліквідавана абласная арганізацыя.

Валодзіца КАЗЛОВІЧ.

Навукоўцы парупіліся аб шаўцах

Арыгінальную і вельмі эфектыўную ўстаноўку для хуткай сушкі і тэрмафікацыі веру абутку распрацавалі навукоўцы Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта (у мінулым — тэхналагічнага інстытута лёгкай прамысловасці). Доследны ўзор устаноўкі стварыў на кафедры тэхналогіі і абсталявання машынабудавання вытворчачы тэхналагічнага факультэта на чале з дэканам Валерыем Аляшанскім. На распрацоўку вынаходніцтва спатрэбіліся тры гады карпатлівых даследаванняў і вып

Скажи, Антон...

Рубрику ведет Антон ЛЮБИЧ

Интернет без пароля

Я подключаюсь к бесплатному Интернету. Берестовицкий РУС предлагает в обязательном порядке зарегистрироваться в удаленном доступе к Интернету. Хотелось бы узнать, насколько правомерны и обоснованы действия нашего РУС?

Павел БЕЛЮНОС, Гродненская область.

Регистрировать модем обязательно, а по поводу того, что Вам удалили абонентскую плату за то, что "модем потребляет много электрической энергии", то в тарифной сетке Белтелекома такого пункта нет. Как мне пояснили в Службе технической поддержки бесплатного доступа к Интернету Белтелекома, плата взимается за местное соединение, плюс по тарифу за пользование Интернетом.

Напишу ў Цэнтрыбаркам...

Падкажыце, калі ласка, адрас Цэнтральнага выбарчай камісіі.

Васілі РАЗУМОВІЧ, Мінская вобласць.

Паведамляю: адрас Цэнтральнага выбарчай камісіі — 220010 г. Мінск, вул. Савейка, 11.

Хочу пилу!

Где в Минске можно приобрести электропилу?

П. КУРИЕВИЧ, Минск.

Обратитесь в справочную телефонную службу "Инфолиния 085", там Вы сможете получить полный список магазинов, удовлетворяющих Вашим интересам. А вообще, электропилы продаются и на любом крупном рынке.

Сервис по телефону

Вы бы не могли рассказать, какие существуют сервисные службы в Минской городской телефонной сети?

Алексей БОРДЕЙКО, Минск.

001, 007, 052, 057, 061, 081, 084 — заказ такси;
003 — медицинский центр "Люд";
004 — справка, автозаказ.

Хуліганства і распальванне нацыянальнай варожасці?

Гродзенская міліцыя распісала праверку па факце з'яўлення антыпольскіх надпісаў на графіце Саюза палкаў на Беларусі.

Па словах намесніка начальніка Ленінскага РАУС Аляксандра Хілько, на працягу дзесяці бліжэйшых дзён міліцыянтны будучы праводзіць следствыя работы. Асноўнай версіяй з'яўлення антыпольскіх надпісаў з'яўляецца хуліганства, — заяўляе Аляксандр Хілько.

Між тым, на думку намесніка старшын Саюза палкаў на Беларусі Юзафа Пахжэжы, гаворка можа ісці пра свядоме распальванне нацыянальнай варожасці. Такія справы, згодна з беларускім заканадаўствам, расследуе пракуратура ў КДБ.

— Намі ўжо падрыхтаваны адпаведны зварот у пракуратуру Ленінскага раёна Гродна, — заявіў Юзаф Пахжэжы.

Алег РЯВЯЦ, rahovia.promedia.by

Вечарам у Баранавічах на вуліцы лепш не выходзіць

Знойдзены забойцы дырэктара Баранавіцкай музычнай школы Валянціна Чарняка. Імі аказаліся жыхары Баранавічаў 26 і 27 гадоў.

Труп Чарняка быў знойдзены 29 лістапада ля яго ўласнага дома позна вечарам. Як высветлілася, імяны мужчыны былі бара "Меркуры" збілі настайніка, які вяртаўся з пал'явання, алібраўны у яго стаўлі. Паводле слоў следства Баранавіцкай пракуратуры Аляксандра Круцко, пад-

зрона — рабочая баранавіцкіх прадпрыемстваў, раней не судзіма, маюць сем'і і дзяцей, не ставячы на ўлік у наркарэспандэры або ў міліцыі. У момант учынення злачынства яны былі ў стане алкагольнага ап'яняння.

На працягу трох апошніх месяцаў у Баранавічах гэта ўжо

Таняна ГРЫНКЕВІЧ.

Хворыя «на галаву» пакуль не затрыманы

У прытоне, які знаходзіцца ў адной з брэсцкіх кватэр, знойдзены таблеткі і шмат што з рэчэй, выраджаных 30 лістапада з будынка абласнога наркарэспандэра.

Як паведамаў БелПААН, у мінулую нядзелю невядомы абаркалі брэсцкі наркарэспандэнт дыспансер. Апрача розных матэрыялаў уключана кватэраўна і кабінетаў урачкоў дэканата стаяцанара энклі 233 таблёткі, якія далучаюцца да пікаторэспандэнтаў.

Як паведамаў БелПААН кіраванні прэс-службы УУС Брэсцкага абласнага Віктар Васілевіч, 2 снежня амаль усё з выраджанага, а таксама таблёткі, былі знойдзены ў кватэры, што размешчана ў некалькіх сотнях метраў ад дыспансера. Выраджана было схавана ў тайніку пад падлогай. Апрача рэчэй з дыспансера, тут знойдзены вялікая колькасць іншых таблёткаў.

Палазрона ва ўчыненні крадзяжы пакуль не затрыманы.

Валянціна КАЗІМОВІЧ.

Четверг, 4 декабря

БТ
07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 23.00. Новості.
07.05, 08.10 "Добroe утро, Беларусь". Інфармацыйна-музыкальная праграма.
08.45, 14.45, 16.45, 23.25 "Моя страна".
09.05 Приключенческий сериал "Алжир грезит нахич". 1-я серия.
10.05 Сериал "Воскрешение мертвых" (Великобритания). Фильм 1-й "Особые отношения". 1-я серия.
11.10 Детективный сериал "Нож в облаках" (Россия).
12.10 Слово митрополита Филарета на праздник Введения во храм Пресвятой Богородицы.
12.20 Лирическая мелодрама "Шофер мисс Дейзи" (США).
15.05 "Точка". Музыкально-развлекательная передача для молодежи.
15.10 Приключенческий сериал "Амазонка" (Канада-Германия).
16.05 "5х5". Программа для молодежи.
17.05 Сериал "Воскрешение мертвых" (Великобритания). Фильм 1-й "Особые отношения". 1-я серия.
18.05 Детективный сериал "Нож в облаках" (Россия). Заключительная серия.
19.15 Мелодрама "Таежная повесть" (Теннесси).
21.00 "Папирема". Информационный канал.
21.45 С. Уильямс и К. Сквенсон в детективе "Убийца души" (США).

23.40 "Клип-обойма".
23.50 "Новая коллекция" Олега Лукашевича. "Купорос Пако Рабан".

ОНТ
08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 23.15. Наши новости.
08.05 Телеканал "Доброе утро".
09.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал. 181-я серия.
09.50 Фильм "Раскаленная суббота". 1-я серия. Россия.
10.45 Дисней-канал. "Базз и его команда".
14.45 "Город женщин". Телевизионное шоу.
15.35, 23.35 "Фабрика звезд-3".
15.55 "Угадай мелодию" с Валдисом Лельмсом.
16.20 Сериал "Берег мечты". 68-я серия.
17.05 "Большая стирка" с Андреем Малочовым.
18.15 Ток-шоу "Окна" с Дмитрием Нагиевым.
19.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал. 182-я серия.
20.00 Время.
21.05 "Чтобы помнили...". Памяти Леонида Филатова.
22.05 Фильм "Раскаленная суббота". 2-я серия. Россия.
23.55 "Человек и закон" с Алексеем Погодиным.

РОССИЯ
07.45, 19.55 Телеканал "Линии судьбы".
18.15 Комната смеха.
09.45 Вести. Дежурная часть.

СПОРТ

Зараз Сяргей Падпалы будзе выводзіць у чэмпіёны «Хімікі»?

Рэспіраванне Сяргея Падпалы, які прывёў "Гомель" да залатых медалёў чэмпіянату Беларусі 2003 года на футболе, можа з наступнага года ўзначаліць клуб першага расійскага дывізіёна "Ліга".

Пра гэта паведаміла расійская выданне "Спорт-экспресс". Газета адзначае, што пасля прылету Сяргея Падпалы з Лондана, дзе ён стажыраваўся ў "Чэлсі" і "Арсенале", абудзілася яго сустрэча ў Маскве з кіраўніком клуба.

У сезоне-2003 "Хімікі" ў чэмпіянаце першага дывізіёна занялі 12-е месца (усюго 22 каманды).

Рэйтынг у нас ад 5-га да 371-га месца

Міжнародная федэрацыя настольнага тэнісу апублікавала рэйтынг іграцоў. Беларусь Уладзімір Самсоў займае 371-е месца ў спісе іграцоў на адно месца ў 2228 балах. Першае месца ў спісе займае Ма Яна (2357), другі — яго суайчыннік Ванг Лянь, трэці — тайцамі Чунг Чэ-Кван.

Наш суайчыннік Яўген Шапін — 65-ы (1528), Віктар Бяляў — 342-ы (880), Віталь Нежывод — 355-ы (860), Дзмітрый Чумакоў — 371-ы (839 балаў).

Чатыры прадстаўніцы Беларусі знаходзяцца ў першай сотні. Віктарыя Падвойніч займае 39-е месца (1653), Таццяна Кастрыцкая — 54-я (1525), Таццяна Лагіцкая — 85-я (1391), Вераніка Паўловіч — 99-я (1315). Першая пачэсць месцаў у жаночым рэйтынгу — у кітайцаў.

Значыцца, таксама, што Віктарыя Падвойніч — адзіная з прадстаўніц настольнага тэнісу нашай краіны, якая на турніры ў Люксембургу на мінулым тыдні заваявала літвінскую на Алімпійскіх ігры ў Афінах.

Уладзімір Самсоў трапіў у Галоўны аўтаматычны — як прадстаўнік дзесяці найлепшых майстроў малой ракеткі.

Алег РЯВЯЦ.

Футбалісты атрымалі на заслугах

Пазіўна вяртаю ў мінскіх расправа "Залаты век" ушановаў маладзёжную зборную Беларусі па футболе.

Юрый Пунту і яго выхаванцы прымаюць вышыванцы за паспяховасць захаванне адборачнага выхавання ў Беларусі і выхад у фінальную частку гэтых спаборніцтваў. На ўрачыстасці некалькіх футбалістаў зборнай былі ўручаны пасведчанні і знакі майстроў спорту Беларусі, а галоўны трэнер Юрый Пунту атрымаў з рук кіраўніц Аспіцыяна "БФФ" і Галоўнага трэнера і паўнамоцна ад Беларускага прэзідэнта. Было ўручана і знакавы выхаванцы, быў стот і агульнае выхаванне.

Нагадаем, што, пераможцы 19 лістапада ў другім матчы плей-оф каманды Польшчы, нашым футбалістам упершыню ў гісторыі ўвайшлі ў лік лепшых маладзёжных каманд кантынента.

Вольга ЛАПІКАВА.

МЕДДАВЕДКА

У Беларусі жывуць каля 15 тысяч ВІЧ-пазітывных

І гэта ў чатыры разы больш афіцыйнай статыстыкі. Значыць, большасць ВІЧ-пазітывных нават і не ведаюць пра свой статус.

На першай стадыі захворвання не прымае, як вострая інфекцыя: павышаецца тэмпература, з'яўляецца катар, кашаль, сьпі на цэле. З цягам часу сімптомы ўвогуле знікаюць, і ВІЧ не мае клінічнай карыны. Так можа жыць на працягу 5 гадоў. Шэраг людзей, якіх выявілі пры аглядальным даследаванні, трэба здаць аналіз крыві. Прычым у Беларусі гэта можна зрабіць у любой паліклініцы без адпаведнага накіравання ўрача. Дастаткова звярнуцца ў працэдурны кабінет і сказаць, што вы жадаеце здаць аналіз крыві на ВІЧ.

Ад СНІДу лечыцца толькі 15 хворых

Сёння ў прымяненні шматкампанентнай тэрапіі маюць патрэбу каля 400 чалавек, у той час як такіх прэпаратаў прымаюць толькі 15. Халіа зараз, значыцца, заахвочвае адзінаццаці прафілактыцы СНІД Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогіі і рамадэскага лабарыя ЛІА Мясельска, Міністэрства аховы здар'я ў стане забяспечыць лячэнне 35—

Будзем мець свае прэпараты для лячэння

Паводле слоў галоўнага дырэктара санітарнага ўрача Вольгі Клячкова, на фармацэўтычным рынку Беларусі "вельмі пекска прадстаўлены танныя прэпараты для лячэння хворых на ВІЧ/СНІД, таму неаб-

спраўляцца з інфекцыяй да пэўнага часу. У адваротным выпадку абудзіцца хуткае прывыканне арганізма да прызначаных прэпаратаў, і калі гэта спраўдзіцца, будзе неабходна, яны не змогуць аказаць належнага ўздзеяння. Суветная статыстыка сведчыць, што 10 працэнтаў ВІЧ-інфіцыраваных жывуць 15 гадоў, не адлучаючы прайрэспандэнтаў.

русі, і ўжо стварылі музей штамаў віруса. Такім чынам, лічыць спецыяліст, вывучэнне геннай структуры дазваляе ствараць прэпараты, якія будуць эфектыўнымі менавіта для вірусаў, што цыркулююць у Беларусі.

СТВ-РепТВ
06.25, 15.25 "Пазур рейдэры, или Могучие рейнджеры в космосе". Телевизионный фильм.
06.50 "Трансформеры". Мультфильм.
07.20 "Хит-момента".
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.05, 18.05 "Миничина. Люди, события, факты".
08.15 "Светская хроника".
08.25, 23.05 "Технология".
08.35 Драма "Байкер".
10.05 "Великая магия".
10.25 "Фильм, фильм, фильм".
10.40 "Портрет в интерьере". Виктор Хаванчук: художник-монументалист.
10.55 "Проект "Отражение". "Сказки про Хаммера". Документальный фильм.
11.25 "Дикая планета". "Новые загадки". Документальный фильм.
12.00 "Истинная любовь". Телевизионный фильм.
12.55 "Все для тебя".
13.50 "NEXT-3". Телевизионный фильм.
14.45 "Я представляю это так...". Документальный фильм из цикла "Общий дом".
15.00 "Динозавры". Мультфильм.
15.50 "Маска". Мультфильм.
16.15 "Добро пожаловать...".
16.50 Кинофильм "Два капитана", 4-я серия.
17.15 "Трагическая история".
18.30 "NEXT-3". Телевизионный фильм.
18.50 "СТВ-спорт".

Эцюдыны план

Працягваем класіфікацыйны конкурс-12. У якасці другога задання падаем замалеўку кандыдата ў майстры спорту Дзмітрыя Камчышка (Magiёў) з эцюдынавым планам гульні.

Тэрмін для адказаў — трыдзятый дзень тыдня. Чэкаем іх па адрасе: 220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шахматы".

Паклоўкі класіфікацыйнага конкурсу-12 і 13 розныя, разлічаны на адзін пераможца, у адным кансерве, але на асобных лістках паперы.

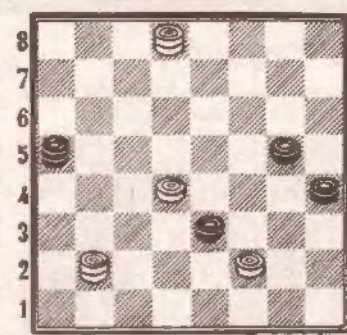
Правярні, калі ласка, рашэнні пазіўна, эмшчанскіх 23 кастрычніка.

"Тры варыянты" (В.Грабенка): №1 — f2 (g:e1) b8, f8, h6x. A (c:e1) d8, a5 (a1) c3, c5x. Кампазіцыйны варыянт усе ж дава. На погляд Л.Вітошкіна і В.Масквіч, кампазіцыя канструкцыя негалежная. Аднак Коляжэ шашанай кампазіцыі Беларусі не патрабуе да даказаць. Калі ж кіраваўша Правіламі шашанай кампазіцыі СССР 1986 года, дык паводле іх п. 3.2.2 трэба было ўказаць, магчыма, апошні ход чорных белых. У далейшым выпадку гэта робіцца нават з "лішкам": efb (c:e5) g4 (e:g3) і ўнікала зыходнае становішча. Мы згодны, што гатовыя ўвары чорных не ўпрыгожваюць кампазіцыю і што тэпці калі аўтар паказвае, як такія сітуацыя ўварылася; №2 — b6 (e7) a8 (d6) f8, c1x. A (f4) g3, f4 (c3) d8, d6x; №3 — f2, c3, f6 (g5) A (c1), a7x. A (e5) f8, a7x.

"3 ній кампазіцыі" П.Кажанкоўскага (128) A4, b6 A (c9) a4, 34 (35) B12/29 (19), 30, 40x. B (28) 44, 6x; U.Салпажніцкі — c3 (b4) g3, a3 (c7) b4 (d6) c5, b2x.

Рашалі: В.Масквіч, А.Янчук, А.Белы, В.Астрынскі, А.Ашчымін, А.Гагошчык, Л.Вітошкін, М.Гарзіцкі, В.Бялоў, В.Дзядзінскі, В.Ско-

ШАШКІ

c3, d2, e3, g1, g3, h6 (8). Чорны (Пятроўскі): a5, a7, c5, d6, d8, e5, f6, f8 (8). Чорныя неасцярожна пайшлі 1... dс7 і былі тут жа пакараны: 2.gf4 3.gf2 4.ed4 5.d:f4 6.a:g5x.

— У чэмпіянаце Гомельскай вобласці перамаглі майстар Тарэй Тольчык і кандыдат у майстры спорту Уладзімір Барашкаў, — расказвае друг наш карэспандэнт Павел Каролькі. — У іх актыўна па 10 ачкоў. На два ачкі ад іх астаў трэці прызёр Ганчар Дзмітрый, кандыдат у майстры спорту, былы ўдзельнік нашых конкурсаў.

Урокі кампазіцыі

1 (Уладзімір Мазанік, Мінск). Белыя: a3, c1, e5, d2, d4, e7 (6). Чорныя: a7, b2, d4, d6, f8, g5, g7 (7).

1.cb6 2.a:c5 3.d:h6 4.c:e7x, але напрыканцы гульні не патрэбна h6, што ў кампазіцыі не дазваляе.

2 (Міхал Круцін, Мінск). Белыя: дамка h8, простыя b6, d4, f2, g5, g7 (6). Чорныя: b2, b8, c3, d2, e5, c7, f6, h4 (8).

1.bс7 2.dс5 3.fg3 4.gf8 5.f:g3 6.e3:g1x з невыразным фіналам. Зусім жа знічае дамавую канюшкую поўнае пабочнае рашэнне: 1.fg3 2.gf8 3.f:d6 4.g3:e1 cс5 4.e:a1x.

3 (Міхал Круцін, Наваполацк). Белыя: b2, b4, b6, c5, d4, f2, f4, g5 (8). Чорныя: f7, b8, d2, e7, f6, g7, h2, h4, h8 (9).

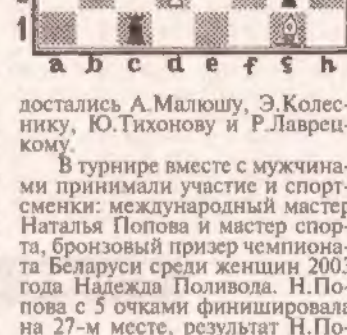
1.fg3 2.b:a3 3.fg5 4.dс5 5.c:g1 6.b:c1 з выйгрышам белых без іх простай а3.

Так што аўтарам задумак неабходна яшчэ прапрацаваць над імі, каб даць іх да ладу. Могуць даць урокі апрацоўкі іх шашаных ідэй і больш вопытныя складальнікі. Лепшыя варыянты будучы апублікаваны.

Мінчанін Міхал Давыценка дастаў беззастанова камбінацыю прыёму, якая, на жаль, супала. Яму застаецца прайграваць заняты кампазіцыяй, і абавязкова атрымаецца што-небудзь уласнае, бо бачна, што тэхніку складання ён ужо асвоіў.

Міхал ГРУШЭЎСКІ, майстар спорту.

ШАХМАТЫ

дасяглі А.Малюшу, Э.Колесніку, Ю.Тихонову і Р.Лаврэнку.

В турніры ўдзельнічалі і спартсмены: міжнародны майстар Наталія Попова і майстар спорту, бронзавы прызёр чэмпіянату Беларусі ў жанчын 2003 года Надзежа Полівода. Н.Пова з 5 очкамі фінішавала на 27-м месце, рэзультат Н.Полівод — 3,5 очка, 74-е месце.

Высшая ліга чэмпіяната стварыла ў жанчын запалініравана на март 2004 года. Кром победіцель отборочнага турніра, к участю в ней приглашены гроссмейстеры Генриетта Лагидыла (Баранавічы), Інна Романова (Мінск), Рыса Зідава (Мінск). Сёння прызёры чэмпіяната 2003 года майстра спорта Анна Шаревіч (Брэст) і Надзежа Полівода (Мінск).

Ошибаются и чемпионы

На клубном чэмпіяне Беларусі 2003 года выступілі эсперты чэмпіоніра Гарты Каспаров, іграўшы ў составе казанской команды "Ладья". Прославленный чемпион выступил успешно, показав лучший результат на первой доске. Но не обошлось и без проколов. Во встрече с израильским гроссмейстером Александром Хузманом Каспаров неожиданно просмотрел красивую, хотя и несложную тактическую ловушку и вынужден был признать свое поражение. Вот как развивались события в этой сенсационной партии.

А.Хузма — Г.Каспаров
Славянская защита

1.Kf3 d5 2.d4 Kf6 3.c4 c6 4.Kc3 e6 5.e3 a6 6.b3 Cb4 7.Cd2 o-o 8.Cd3 Kbd7 9.fе2 Cд6 10.Ke2 c5 11.o-o b6 12.cd ed 13.Kd3 Cb7 14.Kf5 Cc7 15.de c6 16.b4 c4 17.Cd2 Kc4 18.Cc3 Kc3 19.Cf3 Kf6 20.fld1 Cc7? Ужасная ошибка, ведущая к немедленной катастрофе. От угрозы 21.C:c4 была защита: 20...Le8, и если 21.C:c4, то 21...Фс8 и не отступит 22...Cc3 последует 22...с:h2+ с выигранным ферзем.

21.L:c3 После этого ход позиции черных развивалась. Нельзя, конечно, звать ладью ферзем вилу 22.Ke7+, а на 21...K:d5 последует мат: 22.Ф:g7x. 21...Фс8 22.C:c4. Черные сдались.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэдактар нумара Алесь СІВЫ

У сувязі з адсутнасцю матчынасі рэдакцыйныя матэрыялы не рэзююць і не вяртаюць, права ступаюцца ў першы раз за сабой. За інфармацыя, размешчана ў рэдакцыі, аб аказанні ўзгадкаў не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх паказаны аўтары не падпісаныя газетам.